

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ: НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА ДОСВІД ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ

Гаврилова Ірина Миколаївна
Національний Технічний Університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР НІМЕЦЬКИХ ПРИКАЗОК І ПРИСЛІВ'ІВ У РОЗВИТКУ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

Вивчення приказок і прислів'їв у процесі навчання мови є не лише цікавим, але і важливим етапом у розвитку мовленнєвих навичок. Ці короткі, але насичені вислови відображають багатогранність культурного, історичного та психологічного багатства суспільства, надаючи студентам унікальну можливість заглибитися у глибини мовної експресії.

Розрізняють два основних підходи до формування вмінь монологічного мовлення:

- монологічні вміння розвиваються на основі прочитаного тексту;
- розвиток відбувається без опори на текст на основі вивченої лексики і граматики, орієнтуючись на тематику і проблематику.

На етапі вдосконалення таких вмінь функціональною одиницею монологічного мовлення стає монологічна єдність, що представлена не окремими реченнями, а понадфразовою єдністю. Вміле і влучне використання приказок і прислів'їв в мові може свідчити про високий рівень сформованих навичок монологічного мовлення.

Адже приказки та прислів'я не просто є послідовністю слів, вони становлять вираз колективного досвіду та національного характеру. Їхнє вивчення дозволяє студентам не лише опанувати мову, а й занурюватися в контекст психологічних, історичних і культурних аспектів конкретного суспільства.

У приказках і прислів'ях криється невичерпний резерв інформації про спосіб життя, цінності та вірування конкретної культури. Вони є відбитком історичних подій, спостережень за природою та соціальними відносинами.

Психологічні елементи в приказках і прислів'ях можуть глибоко впливати на формування мовленнєвих навичок, таких як сприйняття, виразність і реакція. Вони часто містять метафоричні зображення, які сприяють кращому сприйняттю та запам'ятовуванню матеріалу. Особливо це стосується приказок з конкретними образами, які легко уявити:

Der Apfel fällt nicht weit vom Stamm [Error! Reference source not found.] – яблуко від яблуні недалеко падає;

Übung macht den Meister [Error! Reference source not found.] – без навчання нема пізнання / повторення – мати навчання/ діло майстра величає.

Психологічні елементи додають емоційної інтенсивності приказкам, що робить їх більш виразними і вони, в свою чергу, активують емоційну реакцію та покращують їх запам'ятовування:

Der dümmste Bauer hat die dicksten Kartoffeln [Error! Reference source not found.] – у найдурнішого фермера найбільша картопля. Це висловлювання може викликати різні реакції, такі як сміх або здивування, що додає емоційної інтенсивності.

Freunde erkennt man in der Not [Error! Reference source not found.] – друзі пізнаються в біді. Емоційний елемент у цьому вислові заснований на почутті взаємної підтримки та співчуття, яке провокує реакцію та робить це висловлювання більш запам'ятовуваним.

Психологічні аспекти грають важливу роль у взаємодії мовлення та емоцій. Якщо вислів викликає співчуття, це може підсилювати емоційний зв'язок між співрозмовниками. Здатність викликати сміх може робити спілкування приємним і легким. Роздуми, викликані висловом, можуть призвести до глибшого розуміння теми чи стимулювати власні думки.

Отже, психологічні елементи в прислів'ях і приказках допомагають не лише сприймати та розуміти висловлювання, але й взаємодіяти з ним емоційно та інтелектуально, що сприяє вдосконаленню мовленнєвих навичок.

Психологічний вимір приказок та прислів'їв також надає студентам можливість розширювати свій емоційний інтелект. Вони стають своєрідними ключами до розуміння внутрішнього світу людей, вираженого через струнки та точні вислови. Вивчення приказок допомагає не лише розуміти конкретні фрази, але і відчувати багатошаровий емоційний спектр, який вони несуть.

Таким чином, важливість вивчення приказок і прислів'їв у процесі вивчення мови полягає не лише в засвоєнні виразового засобу, але і в розкритті глибоких рівнів культурного спадку, історії та психології. Це є необхідною складовою для повного розуміння мови та поглибленого вивчення мовленнєвих навичок студентів.

Література:

1. <https://stuecken.de/bauernregeln/>
2. Morgenrot - Schlechtwetter droht? URL: https://www.dwd.de/DE/wetter/thema_des_tages/2022/10/20.html
3. Бойко Н. Deutsche Sprichwörter und sprichwörtliche Redensarten / Н. Бойко. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2008. 304 с.
4. Гаврись В.І. Сталі сполучення слів у сучасній німецькій мові. К. : Рад. Школа. 1971
5. Єрмоленко С. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. К. : Либідь. 2001. 223 с.
6. Українські народні прислів'я та приказки. [Упор. В. Бобкова та ін]. К.: Держ. вид-во художньої літератури, 1963. 789 с

Доманова Олена Василівна
Харківський гуманітарний університет
Народна українська академія,
м. Харків, Україна